

וְעֵלְמוֹת אֵין מְסַפֵּר. מָאי וְעֵלְמוֹת אֵין מְסַפֵּר.
כְּמָה דְאֵת אָמַר (איוב כה) הִישׁ מְסַפֵּר לְגִדּוּדֵיו.
וּבְגִין דְלִית לֹון חוֹשְׁבָנָא, כְּתִיב וְעֵלְמוֹת אֵין
מְסַפֵּר.

וּבְרָהוּ שׁוּרִין שׁוּרִין, מְסַחֲרִין סְדָרִין, אֵלִין
לְקַבִּיל אֵלִין, לְזַמְרָא וּלְשַׁבְחָא
לְמַרְיָהוֹן, וְאֵלִין אֵינוֹן עֵלְמוֹת שִׁיר. וּבְגִין
דְאֵית עֵלְמוֹת דְלֵא מְזַמְרִין כְּאֵלִין, אֵלִין
אֶקְרוּן עֵלְמוֹת שִׁיר.

תִּלְתִּת סְדָרִין מִתְפָּרְשֵׁן לְכָל סֵטֶר לְדִי סֵטֶרִי
עֲלֵמָא, וּבְכָל סְדָרָא וְסְדָרָא דְאֵיהִי לְכָל
סֵטֶר, תִּלְתִּת סְדָרִין אַחֲרָנִין. סְדָרָא קְדָמָא
דְלִסְטֶר מְזַרְחָא, תִּלְתִּת סְדָרִין אֵינוֹן. וְאֵינוֹן
תְּשַׁעָה סְדָרִין, בְּגִין דְכָל סְדָרָא מְאֵינוֹן תִּלְתִּת,
אֵית לִיהִי תִלְתִּת סְדָרִין, וְאֶשְׁתַּפְּחוּ דְאֵינוֹן
תְּשַׁעָה, וּכְמָה אֶלְפָּה וּרְבַבְן תַּחוּתֵיהוּ.

הֲנִי סְדָרִין תְּשַׁעָה, כּוּלְהוּ מִתְנַהֲגִי בְאַתְוֹן
רְשִׁימָן, וְכָל סְדָרָא אֶסְתְּכִי לְאֵינוֹן אֶתְוֹן
רְשִׁימָן, (ס"א וְהָא אֲוֹקְמוּת וְכוּן לְכָל סְדָרָא וְסְדָרָא, וְכִלְהוּ נְטִילִי בְאַתְוֹן
רְשִׁימִין וְאֵלִין עֲלָיִי מְאֵלִין וְכוּןִימָאן אֵלִין עַל אֵלִין) וּמִתְחַבְרֵן
כְּלָהוּ, וְאָמְרִי שִׁירְתָּא. וְכַד אֵינוֹן אֶתְוֹן פְּרַחִי
גּוֹ אֲוִירָא דְרוּחָא (הווא) דְמִמְנָא עַל כְּלָא, כְּדִין
אֵינוֹן נְטִילִי, וְשִׁירְתָּא אֶתְבַּסֵּם, וְחַד אֶת
אֶתְבַּשְׁשׁ מִתְפָּא. וְהָוָא אֶת סְלָקָא וְנַחְתָּא
וְתָרִין אֶתְוֹן פְּרַחִי עֲלֵייהוּ, וְהָאִי אֶת מִתְפָּא,
סְלָקָא סְדָרָא מִתְפָּא לְעֵילָא וְאֶתְחַבְרָ בְהוּ,
וְאֶתְעַבִּידוּ תִלְתִּת אֶתְוֹן, כְּלָהוּ לְפּוּם אֶתְוֹן
יְה"ו, דְאֵינוֹן תִּלְתִּת גּוֹ אֶסְפַּקְלָרְיָא הַמְאִירָה.
מְאִילִין אֶתְפָּרְשׁוּ תִלְתִּת סְדָרִין וְאֵינוֹן תָּרִין
אֶתְוֹן, וְהָוָא אֶת דְסְלָקָא, מִתְחַבְרָא עֲמָהוֹן
וְאֵינוֹן תִּלְתִּת.

תָּא חֲזִי, אֵינוֹן תָּרִין אֶתְוֹן עֲלָאִין, דְסְלָקִין
בְּאֲוִירָא, אֵינוֹן כְּלִילָן דְאֵ בְדָא, רַחֲמִי

הִישׁ מְסַפֵּר לְגִדּוּדֵיו. וּמִשׁוּם
שְׂאִין לָהֶם חֻשְׁבוֹן, כְּתוּב
וְעֵלְמוֹת אֵין מְסַפֵּר.

וּכְכֹם שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת, מְקִיפִים
סְדָרִים, אֵלוּ כְּנֶגֶד אֵלוּ, לְזַמְרָא
וּלְשַׁבְחָא אֶת רְבוּנָם, וְאֵלוּ הֵם
עֵלְמוֹת שִׁיר. וּמִשׁוּם שְׂיִשׁ
עֵלְמוֹת שְׂאִין מְזַמְרוֹת כְּמוֹ אֵלוּ,
אֵלוּ נִקְרְאוֹת עֵלְמוֹת שִׁיר.

שְׂרִישָׁה סְדָרִים נְפָרְדִים לְכָל צַד
לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וּבְכָל
סְדֵר וְסְדֵר, שְׁהוּא לְכָל צַד,
שְׁלֵשָׁה סְדָרִים אַחֲרִים. סְדֵר
רֵאשׁוֹן שְׁלַצַּד מְזַרְחָא - שְׁלֵשָׁה
סְדָרִים הֵם, וְהֵם תְּשַׁעָה סְדָרִים,
מִשׁוּם שְׁכָל סְדֵר מִהַשְׁלֵשָׁה הִלְלוּ
יֵשׁ לוֹ שְׁלֵשָׁה סְדָרִים, וְנִמְצְאוּ
שְׁהֵם תְּשַׁעָה, וּכְמָה אֶלְפִים
וּרְבִיבּוֹת תַּחְתֵּיהֶם.

תְּשַׁעָת הַסְדָרִים הִלְלוּ, כְּלָם
מִתְנַהֲגִים בְּאוֹתִיוֹת רְשׁוּמוֹת, וְכָל
סְדֵר מְסַתְּפֵל לְאוֹתָן אוֹתִיוֹת
רְשׁוּמוֹת, (וְהָרִי בְּאִירָה וְכוּן לְכָל סְדֵר וְסְדֵר,
וְכָלם נִסְעִים בְּאוֹתִיוֹת רְשׁוּמוֹת, וְאֵלוּ עֲלוּנִים
מְאֵלִי, וְעוֹמְדִים אֵלוּ עַל אֵלוּ) וְכִלְן
מִתְחַבְרֵת וְאוֹמְרוֹת שִׁירָה.
וּכְשִׁאוֹתָן הָאוֹתִיוֹת פּוֹרְחוֹת
לְתוֹף הָאֲוִיר שֶׁל הַרוּחַ (הווא)
הַמְמַנְהָ עַל הַכֵּל, אַז הֵם נִסְעִים,
וְהַשִּׁירָה נִמְתַּקֶּת, וְאוֹת אַחַת מְכַה
מְלַמְטָה, וְאוֹתָהּ אוֹת עוֹלָה
וְיוֹרְדָת, וּשְׁתֵּי אוֹתִיוֹת פּוֹרְחוֹת
עֲלֵיהֶן. וְהָאוֹת הַזֹּו מְלַמְטָה
מְעֵלָה סְדֵר מִמְטָה לְמְעֵלָה
וּמִתְחַבְרֵת עִמָּם, וְנַעֲשׂוֹת שְׁלֵשׁ
אוֹתִיוֹת, כְּלָם לְפִי הָאוֹתִיוֹת יְה"ו,
שְׁהֵן שְׁלֵשׁ בְּתוֹף הָאֶסְפַּקְלָרְיָה
הַמְאִירָה. מְאֵלוּ נְפָרְדִים שְׁלֵשָׁה
סְדָרִים וְאוֹתָן שְׁתֵּי הָאוֹתִיוֹת,
וְאוֹתָהּ הָאוֹת שְׁעוֹלָה מִתְחַבְרֵת
עִמָּהֶן, וְהֵן שְׁלֵשׁ.

בְּאֵ רְאָה, אוֹתָן שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת
עֲלוּנוֹת שְׁעוֹלוֹת בְּאֲוִיר, הֵן
כְּלוּלוֹת זֹו בְּזֹו, רַחֲמִים בְּדִין,

ומשום כך הן שתיים, והן מן העולם העליון, בסוד של זכר. וזו שעולה ומתחברת עמהן היא נקבה, ונכללת בשתייהן. כמו שהנקבה נכללת בשני צדדים, בימין ובשמאל, ומתחברת עמהם, כך גם האות הנקבה הזו שמתחברת עם שתי אותיות אחרות, והן בשני צדדים אלו העליונים, וזה למטה, והכל הוא אחד, זכר ונקבה. [חזן] שפאשר נברא העולם, שאותם האותיות הן מן העולם העליון, שהם הולידו את כל המעשים למטה כמו שלהם ממש. ומשום כך, מי שיודע אותן ונזהר בהן, אהוב הוא למעלה ואהוב למטה.

רבי שמעון אמר, כל האותיות הללו, זכר ונקבה, להפיל יחד בסוד המים העליונים והמים התחתונים, והכל אחד, וזהו היחוד השלם. ומשום כך, מי שמכיר אותם ונזהר בהם, אשרי חלקו בעולם הזה ובעולם הבא, משום שהוא עקר היחוד השלם כראוי, שלש שלש מצד זה ומצד זה, ביחוד אחד בשלמות הכל, וכלם הסוד של הסדר העליון כראוי כמו שלמעלה, שאותו סדר שלשה שלשה בסוד אחד.

סדר שני שלצד הדרום, שלשה סדרים הם לאותו הצד, וכל סדר וסדר שלשה שלשה, והם תשעה, כמו שנאמר, וכך נחלקות האותיות לכל צד להתחבר הכל יחד. משום שיש אותיות בסוד של נקבה, ואותיות בסוד של זכר, וכלן התחברו יחד, והן אחת בסוד השם הקדוש השלם, ואליהם סדרים ממנים שלשה שלשה, כמו שנתבאר, והכל יוצא מהסדר של האבות שלמעלה, כסדר שנתקנו

בדינא. ובגין כך אינון תריין, ואינון מעלמא עלאה ברזא דדכורא, והאי דסלקא ואתחברא עמהון איהי נוקבא, ואתפלילת בתרווייהו. פגוונא דנוקבא אתפלילת בתרי סטרי, בימינא ובשמאלא, ואתחברת בהו, הכי נמי האי את נוקבא, דאתחברת בתרי אתוון אתרנין, ואינון בתריין סטריין, אלין עלאין, ודא לתתא, וכלא איהו חד, דכר ונוקבא. (בר) דכד אתברי עלמא, דאינון אתוון מעלמא עלאה נינהו, דאינון אולידו כל עובדין לתתא, פגוונא דלהון ממש, ובגין כך מאן דיידע לון ואזדהר בהו, רחים לעילא ורחים לתתא.

רבי שמעון אמר, אלין אתוון פלהו, דכר ונוקבא, לאתפללא כחדא ברזא דמיין עלאין ומיין תתאין, וכלא חד, ודא איהו יחודא שלים. ובגין כך, מאן דיידע להו, ואזדהר בהו, נפאה איהו חולקיה בהאי עלמא ובמעלמא דאתי, פגין דאיהו עקרא דיחודא שלים פדקא יאות. תלת תלת מסטרא דא ומסטרא דא, ביחודא חדא בשלימו דכלא. וכלהו רזא דסדרא עלאה כדקא חזי, פגוונא דלעילא, דההוא סדרא תלת תלת ברזא חדא.

סדרא תניינא דלסטרי דרום, תלת סדריין אינון לההוא סטרא. וכל סדרא וסדרא תלת תלת, ואינון תשעה, כמה דאתמר. ואתוון אתפלגו הכי. לכל סטרי, לאתחברא כלא כחד, פגין דאית אתוון ברזא דנוקבא, ואתוון ברזא דדכורא, ואתחברו כלהו כחדא, והווי חד ברזא דשמא קדישא שלים. ולגבייהו סדריין ממנן תלת תלת, כמה דאתמר. וכלא נפקא מסדרא דאבהן דלעילא, פסדרא

תלת תלת, כמה דאתמר. וכלא נפקא מסדרא דאבהן דלעילא, פסדרא

אותיות השם הקדוש יה"ו, כמו שנתבאר. כל הסדרים הללו מתנהגים באותיות הידועות הללו ונוסעים בהן, וכמה צבאות ורכבות כלם למטה שנוסעים ומתנהגים בסדר הזה. סדר שלישי של צד צפון, בשלשה סדרים הם לאותו הצד, והם תשעה, ובשלשה צדדים שלשה שלשה לכל צד הם תשעה, ואותם סדרים משלשת הצדדים, כמו שנתבאר. שבעה ועשרים, בסוד האותיות שהן שבע ועשרים. ואף על גב שהן עשרים ושנים, שלמות האותיות הן עשרים ושבע. וכך הסוד של הסדרות הללו.

שבעה ועשרים, לשלשה שלשה סדרים לכל צד. ונמצאו שלשה אלה מצד זה שהם תשעה, ושלושה הללו מהצד הזה שהם תשעה, ושלושה הללו מהצד הזה שהם תשעה, נמצאו כלם שבעה ועשרים.

והסוד של השבעה ועשרים הללו הן תשע אותיות (מן) שהן בסוד הנקבות, לחבר עמהם נקבה עם אותם שמונה עשר צדדים אחרים בסוד שנתבאר (של) (מקרי), והכל הוא כראוי.

בא ראה, כמו שאותן אותיות עליונות של העולם העליון, כן גם האותיות האחרות למטה, אותיות עליונות גדולות, ואותיות תחתונות קטנות, והכל זה כמו זה. וכל הסודות הללו הם בסוד של זכר ונקבה, הכל אחד בשלמות.

השלמה מההשממות (סימן נ"א)
ויוזכר אלהים את רחל, בשורה כתוב פקידה, וכרחל כתוב זכירה, למה? משום שזכור נרשם ביצקב שהוא ברית שלום כשנעשה יוסף, ובמה? כשנטל

דאתתקנא אתוון דשמא קדישא יה"ו, כמה דאתמר. הני סדרין פלהו, מתנהגי באלין אתוון ידיען, ונטלי בהו, וכמה חילין ורבוון פלהו לתתא, דנטלי ואתנהגי בסדרא דא.

סדרא תליתאה דלסטר צפון, בתלת סדרין אינון לההוא סטרא, ואינון תשעה. ובתלת סטרין תלת תלת לכל סטר אינון תשעה, ואינון סדרין מתלת סטרין כמה דאתמר. שבעה ועשרים, (דף קנט ע"ב) ברזא דאתוון דאינון שבעה ועשרין. ואף על גב דאינון תרין ועשרין, שלימו דאתוון אינון שבעה ועשרין. והכי סדורא דסדרין אלין. שבעה ועשרין לתלת תלת לכל סטר. ואשתפחו אלין תלת מהאי סטרא דאינון תשעה, ואלין תלת מהאי סטרא דאינון תשעה, ואלין תלת דהאי סטרא דאינון תשעה. אשתפחו כלהו שבעה ועשרין.

ורזא דאלין שבעה ועשרין, אינון תשעה אתוון (אינון) דאינון ברזא דנוקבי, לאתחברא בהו נוקבא, עם אינון תמיני סרי סטרי אחרנין, ברזא דאתמר (נ"א דכר), וכלא איהו כדקא חזי.

תא חזי, כגוונא דאינון אתוון עלאין דעלמא עלאה, הכי נמי אתוון אחרנין לתתא. אתוון עלאין רברבין, ואתוון תתאין זעירין, וכלא דא כגוונא דא, וכל הני רזין, ברזא דדכר ונוקבא, כלא חד בשלימו.

השלמה מההשממות (סימן נ"א)

ויוזכר אלהים את רחל, בשורה כתיב פקידה, וברחל כתיב זכירה. אמאי, בגין דזכור אתרשים ביצקב דאיהו ברית שלום כד אתעביד יוסף, ובמה כד נטל שור בהדיה

שור עמו שלא יחזק אותו הצד האחר, ולכן נקרא יוסף בכור, שאותו שור שנטל בכור שורו ודאי, והוא שור, שור תם ויעקב תם. איש תם רבון ושליט, בעל הבית שאותו שור תם שורה בתוכו:

ע"כ מההשמטות

ויוזכר אלהים אל רחל, שהרי במזל זה תלוי, ומשום כך כתוב בה זכירה. וה' פקד את שרה - זה לא היה מהמזל. ואם תאמר שהרי הבנים תלויים במזל ולא למטה - פאן בשרה זה לא היה במזל, אלא כתוב וה', הכל יחד. אם כך, למה כתוב פקידה? אלא ודאי הזכירה [הוא] היתה מקדם לכן, והמפתח הזה נמסר למטה, כמו שכתוב (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה וגו'. אחרי כן כמו זה - פיון שנוצר בסוד שלמעלה, אחר כך נאמר בסוד של הנקבה פקידה, שיהיה הכלל של הכל יחד.

ויוזכר אלהים אל רחל. רבי חייא פתח ואמר, (שמות ו) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אתם ואזכר את בריתי. ואזכר - הרי זכירה, משום שהיא למעלה, שהמזל הזה הוא למעלה בזכר, בא על פקידה שהיא בגלות למטה בנקבה. כמו כן ויוזכר אלהים את רחל, כמו שנאמר ואזכר את בריתי.

בא ראה, כתוב פקד פקדתי אתכם, וכי פקד פקדתי, והרי הפקידה עומדת בנקבה, ובאותו הזמן היתה בגלות, והיא אומרת פקד פקדתי? אלא שכאן יש להסתכל, וכאן סוד של החכמה, והיא בגלות, איך נראה למשה כאן ואיך אמרה פקד פקדתי.

דלא יתקיף לסטרא אחרא. ובגין כך אתקרי יוסף בכור, דהוא שור דנטל, בכור שורו ודאי, והוא שור, שור תם ויעקב איש תם. רבון ושליט מאריה דביתא, דהוא שור תם שארי בגויה: (עד כאן מההשמטות)

ויוזכר אלהים את רחל, (בראשית ל) דהא במזלא תליא, ובגין כך פתיב בה זכירה. (בראשית כא) וה' פקד את שרה, לאו ממזלא הוה. ואי תימא דהא בנין במזלא תליין ולא לתתא, הכא בשרה לאו במזלא הוה. אלא וה' פתיב, פלא כחדא.

אי הכי אמאי כתיב פקידה, אלא ודאי זכירה, (דא) הות מקדמת דנא, ואתמסר מפתחא דא לתתא, כמה דכתיב, (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה וגו'. ולבתר פגוונא דא, וכיון דאדפר, ברזא דלעילא, לבתר אתמר ברזא דנוקבא פקידה, למהוי כללא דכלא כחדא.

ויוזכר אלהים את רחל. רבי חייא פתח ואמר, (שמות ו) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אתם ואזכר את בריתי. ואזכר הא זכירה, בגין דאיהו לעילא. דהאי מזלא דאיהו לעילא בדכורא, אתא על פקידה דאיהו בגלותא לתתא בנוקבא. פגוונא דא ויוזכר אלהים את רחל, כמה דאת אמר ואזכר את בריתי.

תא חזי, כתיב, (שמות ג) פקד פקדתי אתכם, וכי פקד פקדתי, והא פקידה בנוקבא קיימא ובההוא זמנא בגלותא הות, ואיהי אמרת פקד פקדתי. אלא הכא אית לאסתפלא, ורזא דחכמתא הכא ואיהי בגלותא היך אתחזי למשה הכא, והיך אמרת פקד פקדתי.